

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Астана, Мажилис Парламента
«__» _____ 20 __ года

13.03.2024 ж. жарияланды

Қазақстан Республикасының
Бас Прокурорына
Б. Н. Асылқожа

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Берік Ноғайұлы!

Қазақстанда халықаралық тасымалдауға рұқсат алу және халықаралық тасымалдауда жүкті автомобильмен тасымалдауға рұқсат алу мәселесі бойынша адал қазақстандық компаниялар үшін жасанды кедергілер жасаудың және экономиканың осы секторындағы рұқсат беру жүйесіндегі «сұр схемалардың» өсуінің тұрақты үрдісі байқалды.

Бұл көп жылдар бойы уәкілетті орган тарапынан қажетті реттеу мен тиісті мемлекеттік бақылаудың болмауына байланысты, бүгінде өтініш берушілерге қойылатын талаптарды сақтамай, ШРБ арқылы халықаралық тасымалдауға сертификат пен рұқсат қарталарын алу мүмкін болды.

Осылайша, Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникациялар министрінің 2011 жылғы 24 тамыздағы бұйрығымен бекітілген автомобиль тасымалдаушыларды жүктерді халықаралық автомобиль тасымалдарына жіберу ережесіне сәйкес, мұндай тасымалдауды жүзеге асыруға **көлік құралдарының санынан кем емес саны бар жұмыскерлері, оның ішінде шетелдік азаматтары бар жеке және заңды тұлғаларға рұқсат етіледі.**

Алайда, ішкі істер органдарының және көліктік бақылаудың мәліметтерін талдау көрсеткендей, **бір тасымалдаушыға берілген рұқсаттар саны оның қызметкерлерінің нақты санынан асып түседі.**

Шын мәнінде, Ереженің бұл нормасы жұмыс істемейді.

Міне, бір ғана мысал, Автомобиль көлігі комитетінің есебіне сәйкес, 2023 жылдың аяғында SOFI – TRANS тасымалдаушысының балансында 32 автокөлік (АТС) болған, оның 31-і жалға алынған жылжымалы құрамнан тұрады. Тасымалдаушы 74 ШРБ алды, бірақ, тек 28 ШРБ қайтарылды. Бұл ретте кәсіпорын жұмысшыларының саны 5 адамға дейін жетеді.

Заңды сұрақ: Тасымалдаушы 5 адамнан тұратын көліктері үшін ШРБ пайдалана отырып, мұндай рұқсаттарды қалай алды және оларға қайтарылмаған 46 ШРБ қайда кетті? Жауабы анық, бұл **компания ШРБ баланкілерін кедергісіз заңсыз** сатуға қатысты болған және менің ойымша, бұл заңсыз схемада уәкілетті органның лауазымды тұлғалары жүйелі түрде көмектесті. Талаптарға сәйкес келмегендіктен рұқсат беру жүйесіне жол бермеудің орнына.

Көліктік бақылау органдары тарапынан аталған фактілерге дер кезінде жауап бермеу **көлеңкелі нарықта ШРБ арқылы рұқсаттарды заңсыз сатуды жүзеге асыруға мүмкіндік туғызды.**

Барлық отандық және шетелдік тасымалдаушылар бұл фактілерден хабардар. **Бүгінгі таңда бұл табысты әрі көлеңкелі бизнес. Мұндай бизнестің табыстылық деңгейі мұнайға ұқсас.** ШРБ жетіспейтін болса, оларды қолдан жасап сатуға болады. Оның үстіне ресми тарифтен мың есе қымбат бағамен – мемлекеттік тариф бойынша 2 АЕК емес, 1000 АҚШ доллары және одан да көп. Сондай фактілердің бірін интернетте 1200 АҚШ долларына жалған шетелдік рұқсат бланкісін оңай сатып алған Санжар Боқаевтың тергеуінен табуға болады.

Сонымен қатар, бірнеше айдан бері Автомобиль көлігі және көліктік бақылау комитеті Мемлекеттік кірістер комитетінен, Астана – 1 жүйесінен мәліметтер алуда. Кедендік транзиттік декларациялар туралы мәліметтер бланкілерді заңсыз сатты деп күдіктенген тасымалдаушылардың рейстерді орындауын растау үшін пайдаланылуы мүмкін. Алайда, бұл ақпараттық аланды Көлік комитеті әлі де пайдаланбай отыр.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 25-бабы 2-тармағының 7) тармақшасын басшылыққа ала отырып, сұрайтыным:

1. Рұқсат берудің заңдылығы және салық заңнамасын бұзу мәселесі бойынша салық қызметі мен Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі агенттігін тарта отырып, прокурорлық тексеру жүргізу.

2. Бұзушылықтар анықталған жағдайда прокурорлық ден қою шаралары қолданылсын.

4. Қарастырылып отырған проблема бойынша қалыптасқан жағымсыз жағдайдың бизнес-ортасындағы елеулі резонансты ескере отырып, Сіздің төрағалығыңызбен **наурыздың үшінші онкүндігінде біздің өтінішімізді караудың алдын ала нәтижелерін талқылау үшін мемлекеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің қатысуымен аралық кеңес ұйымдастыру және өткізу, оның ішінде ҚР Көлік министрлігі өз шешімдерін ҚР қолданыстағы заңнамасының нормаларына, сондай-ақ Мемлекет басшысы**

бекіткен «таза парақтан» кәсіпкерлік қызметті мемлекеттік реттеудің жаңа тәсілдеріне сәйкес келтіру бөлігінде.

Депутаты

Б. Нажметдинұлы
Е. Әбдиев
Б. Базарбек
Е. Бейсенбаев
Р. Берденов
Е. Саурықов
И. Смирнова
Д. Исабеков
М. Ескендіров
Р. Қожасбаев
А. Құспан
А. Мысырәлімова
Д. Мұқаев
А. Қожаназаров

Орын.: М. Мұса, 74-64-53

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____
№ _____

010000, Астана, Мажилис Парламента
« __ » _____ 20 __ года

Оглашен 13.03.2024 г.

Генеральному Прокурору
Республики Казахстан
Асыллову Б. Н.

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Берік Ноғайұлы!

В Казахстане в последнее время в вопросе получения допуска к международным перевозкам и оформления разрешения на грузовые автоперевозки наметилась устойчивая тенденция к созданию барьеров для добросовестных казахстанских компаний, росту серых схем в разрешительной системе в данном секторе экономики.

Во многом это обусловлено отсутствием/неэффективным на протяжении многих лет необходимого регулирования и соответствующего гос контроля со стороны уполномоченного органа и потому сегодня стало возможным получать Удостоверение и карточки допуска к осуществлению международных перевозок с применением ИБР без соблюдения квалтребований.

Так, согласно Правил допуска к осуществлению международных автомобильных перевозок грузов, утвержденных Приказом Министра транспорта от 24 августа 2011 года, к осуществлению таких перевозок допускаются лица, имеющие трудоустроенных сотрудников, включая иностранных граждан, в количестве не меньшем количества автотранспортных средств.

Однако, как показывает анализ данных органов внутренних дел и транспортного контроля не редки факты превышения количества выданных допусков на одного Перевозчика фактическому количеству имеющихся у него сотрудников.

По факту данная норма Правил не работает.

Вот только один пример. Перевозчик SOFI-TRANS согласно отчету Комитета автомобильного транспорта на конец 2023 года имел на балансе 32 автотранспортных средства (АТС), 31 из них состоит из арендованного подвижного состава. Перевозчиком было получено 74 бланков, возвращено только 28 ИБР. При этом численность сотрудников предприятия - до 5-ти человек.

Закономерен вопрос – как Перевозчик не соответствуя квалтребованиям получил допуск с применением ИБР на свои АТС при численности в 5 человек и куда делись 46 невозвращенных им ИБР? Ответ на поверхности - **данная компания была замешана в беспрепятственной незаконной продаже бланков ИБР и полагаю, что в этой незаконной схеме на системной основе помогали должностные лица уполномоченного органа. Вместо того, чтобы не допускать к разрешительной системе из-за несоответствия квалтребованиям.**

Отсутствие своевременного реагирования на указанные факты со стороны минтранспорта привело к тому, что **стало возможным осуществлять незаконную продажу допусков с применением ИБР на теневом рынке.**

Об этих фактах известно всем отечественным и иностранным перевозчикам. Сегодня, это по сути успешный теневой бизнес. Уровень доходности такого бизнеса намного выше, чем сами перевозки. При наличии дефицита в ИБР, их можно продать и благополучно за это не отвечать. Причем по цене в тысячу раз дороже официального тарифа – не за 2 МРП или 7 тыс.тенге по гостарифу, а за 1000 и более, но уже в долларах США. С одним таким фактом можно познакомиться в интернете, в расследовании Санжара Бокаева, которому без труда удалось приобрести за 1200 долларов США поддельный иностранный бланк разрешения.

Кроме того, уже несколько месяцев Комитету транспорта от минфина передаются данные из системы Астана-1. Информацию о таможенных декларациях можно использовать для подтверждения выполнения рейсов перевозчиками, подозревающимися в незаконной продаже бланков. Однако до сих пор эта информационная платформа Комитетом Транспорта не используется.

На основании вышеизложенного, руководствуясь подпунктом 7) пункта 2 статьи 25 Конституционного закона Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов», прошу:

1. Провести прокурорскую проверку с привлечением налоговой службы и Агенства Республики Казахстан по финансовому мониторингу по вопросу законности выдачи Допуска и нарушении налогового законодательства.
2. В случае выявления нарушений, применить меры прокурорского реагирования.
3. Учитывая значительный резонанс в бизнес-среде сложившейся негативной ситуации по рассматриваемой проблеме, **организовать и провести под Вашим председательством в третьей декаде марта промежуточное совещание с участием антикоррупционной службы**

страны для обсуждения предварительных результатов рассмотрения нашего обращения, в том числе в части приведения министерством транспорта РК своих решений в соответствие с нормами действующего законодательства РК, а также с утвержденными Главой государства новыми подходами государственного регулирования предпринимательской деятельности «с чистого листа».

Депутаты

Б. Нажметдинұлы
Е. Абдиев
Б. Базарбек
Е. Бейсенбаев
Р. Берденов
Е. Саурыков
И. Смирнова
Д. Исабеков
М. Искандиров
Р. Кожасбаев
А. Құспан
А. Мусралимова
Д. Мукаев
А. Ходжаназаров

Исп.: М. Мұса, 74-64-53